

نشان ارزشمندی

شیشه ماشین پایین بود و هوای پاک و خنک کوهستان صورتش را نوازش می کرد. همین طور که بیرون را نگاه می کرد چشمش به یک تابلوی راهنمایی افتاد. از پدر پرسید: معنای این تابلو چیست؟ پدرش در حالی که سرعت ماشین را کم می کرد پاسخ داد: این تابلو یعنی پیچ خطرناکی در مسیر است.

هنوز مسافت چندانی نرفته بودند که دوباره پرسید: این چطور؟ پدر گفت: این تابلوی سبقت ممنوع است؛ یعنی باید با صبوری در مسیر خودمان حرکت کنیم. کمی بعد پدر با اشاره به تابلویی، پیش از آنکه دخترش از او سؤال کند گفت: این تابلو به ماهشدار می دهد که جاده لغزنده است، پس باید با سرعتی که بتوان ماشین را مهار کرد، حرکت کنیم. ریحانه با خودش تکرار می کرد: پیچ خطرناک! سبقت ممنوع! جاده لغزنده است! احتیاط کنید! سبقت آزاد! ...

فعالیت کلاسی

به نظر شما رانندگی کردن با این همه تابلو دشوار نیست؟ چرا این تابلوها در مسیر رانندگان قرار داده شده است؟ خیر، زیرا به انسان کمک می کند تا به سلامت به مقصد برسد

قوانین راه سعادت

جواب سوال 1 خودت را امتحان کن

خداوند دانا با شناختی که از مخلوقات خود و نیازهای آنها دارد، تابلوهایی شبیه به تابلوهای رانندگی را در مسیر ما قرار داده است. راهنمایی های این تابلوها دو گونه است برخی از آنها ما را به انجام برخی کارهای لازم و ضروری راهنمایی می کنند و برخی دیگر از انجام کارهای خطرناک و زیان آور بازمی دارد. در تمام این موارد، معیار و دلیل این احکام فقط رستگاری انسان است؛ بنابراین، می توان گفت ⁴⁻ احکام اسلامی در حقیقت قوانینی هستند که برای حفظ سلامتی و آرامش روحی و جسمی انسان وضع شده اند و توجه به آنها می تواند انسان را از انحراف و سقوط به دره های هولناک محافظت کند.

احکام مربوط به محرم و نامحرم نمونه ای از این قوانین اجتماعی اسلام است. ما در سال های پیش با موضوع محرم و نامحرم آشنا شدیم و دانستیم که گروهی از مردم نسبت به ما محرم و گروه دیگری به ما نامحرم اند.

نکته: قوانین راه سعادت، شبیه تابلوهای رانندگی در جاده است

فعالیت کلاسی

ضمن مشورت با دوستانتان جدول زیر را در کلاس کامل کنید.

نامحرمها		محرمها	
۶ پسر دایی	۱ شوهر عمه	۶ برادرزاده	۱ پدر
۷ غریبه ها	۲ شوهرخاله	۷ خواهرزاده	۲ برادر
۸	۳ پسر عمه	۸ عموی پدر	۳ عمو
۹	۴ پسر عمو	۹ دایی پدر	۴ دایی
۱۰	۵ پسرخاله	۱۰	۵ پدربزرگ

5- برخی از قوانین اجتماعی اسلام را نام ببرید؟

حفظ نگاه
حفظ گفتار
داشتن پوشش مناسب

در این درس با برخی دیگر از قوانین اجتماعی اسلام آشنا می شویم:

◆ ۱ || حفظ نگاه: وظیفه هر مرد و زن مسلمان در برابر افراد نامحرم، چشم پوشی از نگاه به آنهاست.

امام صادق علیه السلام درباره بی توجهی به این قانون الهی می فرماید:
6- امام صادق درباره نگاه به نامحرم چه می فرماید؟

6- نگاه کردن [به نامحرم] تیری از تیرهای زهرآگین شیطان است که بذر گناه را در دل انسان می کارد و همین برای به گمراهی کشیدن صاحبش کافی است. چه بسیار نگاه های کوتاهی که حسرتی طولانی در پی دارند.^{۱*}

7- حفظ نگاه از چه جهت اهمیت دارد؟

7- نگاه حرام^۲ علاوه بر آنکه خودش گناهی بزرگ است، مقدمه و زمینه ساز گناهان بزرگ دیگر نیز به شمار می رود. برخی جرم ها و جنایت های بزرگ، در ابتدا تنها با یک نگاه حرام آغاز شده اند. میان نگاه و گناه فاصله اندکی است. گاهی زهر مسمومیت این نگاه ها تا آخر عمر در وجود انسان می ماند و هیچ پادزهری آن را درمان نمی کند. کسی که از «خط قرمزهای» نگاه عبور می کند، به منطقه «ورود ممنوع» وارد می شود و گرفتار می گردد؛ گرفتار غم، گرفتار حسرت و اندوه، گرفتار ناآرامی و اضطراب.

ولی اگر انسان نگاه خود را کنترل کند، پاداش عظیم الهی هم در این دنیا و هم در جهان آخرت در انتظار اوست.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در این زمینه می فرماید:

8- پیامبر درباره کسی که چشم خود را از نگاه به نامحرم نگه می دارد، چه فرموده است؟

8- هر کس چشم خود را از نگاه به نامحرم فرو بندد، خداوند شیرینی ارتباط با خودش را در دل او ایجاد می کند.^۲

پس بهتر است آرامش خود را فدای لذت های لحظه ای و آنی نکنیم تا شیرینی محبت و آرامش الهی را در درون خود احساس کنیم.

۱. کافی، ج ۵، ص ۵۵۹ و من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۱۸ * روایت حفظ شود.

۲. علاوه بر نگاه به نامحرم، نگاه کردن به تصاویر و یا فیلم های گناه آلود نیز از نمونه های نگاه حرام است.

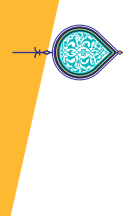
۳. کنز العمال، روایت شماره ۱۳۰۵۹

9- در برابر نامحرمان چگونه باید سخن بگوییم؟

◆ ۲ حفظ گفتار: دومین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرمان، سخن گفتن با رعایت آداب و حدود شرعی است، یعنی به گونه ای سخن بگوییم که سبب تحریک آنان نشود. قرآن کریم خطاب به بانوان می فرماید:

پس با ناز سخن مگویید،
که شخص بیمار دل [که به مرض هوسرانی
گرفتار است] به طمع بیفتد؛
بلکه به شیوه ای پسندیده سخن بگویید.

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ
وَأَقْلَنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا

10- نمونه هایی از اعمال حرام در برابر نامحرمان را نام ببرید؟

10- انجام هر عملی که سبب تحریک نامحرمان شود، حرام است؛ سخن گفتن بالحن های نامناسب و استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان نمونه های این عمل حرام است.

11- دلیل تفاوت در مقدار پوشش در مردان و زنان چیست؟ نوع آفرینش آنها

12- چرا زنان باید پوشش بیشتری نسبت به مردان داشته باشند؟

◆ ۳ داشتن پوشش مناسب: خداوند بزرگ به هیچ مرد و زنی اجازه نمی دهد با بی توجهی به اصل پوشش و به نمایش گذاشتن بدن خود، دیگران را به گناه بیندازد و فضای اخلاقی جامعه را آلوده سازد.

اما نکته قابل توجه این است که هر چند پوشاندن بدن، وظیفه همه افراد جامعه است، اما مقدار آن در مردان و زنان متفاوت است که دلیل این تفاوت مربوط به نوع آفرینش آنهاست.

12- هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی بیشتر باشد، محافظت و نگهداری آن نیز دقیق تر و حساس تر است. به همین دلیل است که انسان های عاقل جواهرات و اشیای ارزشمند خود را در دسترس دیگران و در برابر چشم دزدان قرار نمی دهند؛ بلکه آنها را در مکان هایی حفاظت شده و دور از چشم غارتگران نگهداری می کنند.

حجاب و پوشش مناسب زن سبب می شود زیبایی های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار نشود و آنان را به طمع نیندازد. به این ترتیب، زنان می توانند با آرامش خاطر به امور فردی و اجتماعی خود بپردازند و محیط نیز برای فعالیت مثبت و سازنده مردان جامعه، سالم می ماند.

نامنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز

کم ارزش شدن زن در جامعه

دور شدن از انسان از خدا → مهم ترین

آثار پوشش نامناسب 14- از میان آثار پوشش نامناسب، کم ارزش شدن زن در جامعه را توضیح دهید؟

نادیده گرفتن احکام حجاب خطرات و مشکلاتی را برای شخص بدحجاب، خانواده او و همچنین تمام جامعه به وجود می آورد. نامنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز یکی از این خطرات است که به آن اشاره شد.

نتیجه دیگر این مسئله کم ارزش شدن زن در جامعه است. ¹⁴ پوشش نامناسب باعث

می شود تا افراد هوسران به زن، تنها به عنوان وسیله ای برای لذت جویی و هوسرانی خود نگاه کنند و شخصیت و جایگاه حقیقی او را به فراموشی سپرند. یک بانوی با حجاب، با پوشش و رفتار متین خود به دیگران می فهماند که حاضر نیست برای خوشایند نگاه های هوس انگیز دیگران خودش را عرضه کند. او ارزش خود را می داند و به خودش احترام می گذارد.

از دیگر نتایج بی توجهی به حجاب که می توان آن را مهم ترین پیامد آن دانست، دور شدن انسان از خداست. خدایی که وقتی تنهای تنها می شویم، وقتی که حتی دوستان نزدیکمان، آنها که نیازمند یاریشان هستیم، رهایمان می کنند، و آن هنگام که هیچ تکیه گاهی برایمان باقی نمی ماند، تنها کسی است که در کنارمان باقی است. خدایی که با عظمت بی منتهاش به ما اظهار دوستی و محبت کرده است، در حالی که نیازی به ما ندارد و سفره نعمت هایش را در برابر ما گسترانده است با اینکه از ما جز ناشکری و ناسپاسی ندیده است.

حال آیا شایسته است به جای چنین خدایی، چشم ها و دل های ناپاک را جایگزین کنیم؟ آیا شایسته است نگاه مهربان او را برای جلب نگاه دیگران از دست بدهیم؟ آیا سزاوار است بهشت او را با رفتارها، حرف ها، رابطه ها، نگاه ها و لبخندهایی که پاکدامنی و نجابتمان را نابود می کند، عوض کنیم؟

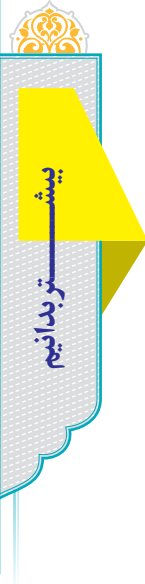
زندگی ما جاده ای است که در آن به سوی خدا قدم برمی داریم و هر روز که از عمرمان می گذرد، به دیدار و ملاقات او نزدیک تر می شویم، پس باید خیلی مراقب باشیم؛ مراقب اینکه در مسیر حرکتمان به پرتگاه ها و دره ها سقوط نکنیم، مراقب اینکه پاکی و صفای درونمان را در میانه راه از دست ندهیم.

بی توجهی به حجاب یکی از پرتگاه های عمیق این مسیر است. پرتگاهی که ما را از مسیر آرامش بخش خداوند دور می کند و به بهای از دست دادن عمر و ایمان و معنویت، خوشحالی زودگذر و لحظه ای را نصیبمان می سازد.

با کمک هم گروهی‌های خود بررسی کنید که پوشش مناسب و نامناسب چه تأثیری بر روی خود فرد و نیز اجتماع دارد.

آثار پوشش نامناسب	آثار پوشش مناسب
ناامنی و مورد آزار قرار گرفتن	امنیت داشتن در جامعه
نزدیک شدن به نگاه‌های افراد هوس باز	دور شدن از نگاه‌های افراد هوس باز
کم ارزش شدن زن در جامعه	ارزشمند شدن زن در جامعه
دور شدن از خدا	نزدیک شدن به خدا
فروپاشی خانواده‌ها	حفظ بنیان خانواده

راه گریز

خانم وندی شَلیت^۱ در کتاب «بازگشت به عفاف» می نویسد:
تحقیقات نشان می دهد هر روز که می گذرد، بر گرایش دختران امریکایی به پوشش کامل تر افزوده می شود. بر اساس یافته های محققان، نسل جدید دختران جوان در نیویورک برخلاف نسل های قبلی علاقه چندانی به خودنمایی و پوشیدن لباس های بدن نما ندارند. این تحلیل گران معتقدند که دلیل روی آوردن دختران به پوشش بیشتر، آسودگی از آزار دیگران و میل به کنترل خودشان است. به طور کلی باید گفت که گرایش به مذهب و رویارویی با فرهنگ رایج بی بند و باری، علامت این است که نسل جوان قصد دارد بر خودش نظارت بهتری داشته باشد.^۲

خودت را امتحان کن

۱ چه شباهتی میان تابلوهای راهنمایی و رانندگی و قوانین دین وجود دارد؟

۲ مهم ترین وظایف هر مرد و زن در برابر نامحرمان چیست؟

حفظ نگاه - حفظ گفتار - داشتن پوشش مناسب

۳ دو مورد از آثار و پیامدهای بی توجهی به حجاب را بیان کنید.

ناامنی و مورد آزار قرار گرفتن توسط مردان هوس باز - کم ارزش شدن زن در جامعه - دور شدن انسان از خدا

۱. نویسنده امریکایی

۲. «بازگشت به عفاف»، Wendy Shalit, A Return To Modesty.

پیشنهاد

به نظر شما چه چیزهایی سبب می‌شود که بعضی از بانوان در جامعه به مسئله حجاب بی‌توجه باشند؟ شما می‌توانید درباره این موضوع با افراد آگاه گفت‌وگو کرده و پاسخ را برای دوستانتان در کلاس بازگو کنید.

